

Kiégett legelők, viharos tejút

Viharossá vált a földi tejút, fogalmazott Krajcovicz András, a MOSZ Szarvasmarha-tenyésztők Országos Választmányának elnöke a választmány legutóbbi, július 25-ei ülésén. Mélyponton van a tej felvásárlási ára, igen drága a takarmány, és az aszály miatt kiégték a legelők, az állatok nem tudnak legelni. Azonnali kormányzati intézkedésekre van szükség a kritikus helyzet megoldásához.

Tóth István, a MOSZ tanácsosa megerősítette az elnök által elmondottakat. Kiégett legelők, elszáradt, kényszerszilózársra ítélt kukoricatáblák jelzik az elmúlt hetek perzselő hőségének következményeit országszerte. Egyes térségekben katasztrófa-helyzet alakult ki, a termelők képtelenek elegendő szénát betakarítani, nem lesz elég szalma az almózáshoz, és szemtermés hiányában a silókukorica minősége is sokszor csapnivaló. A katasztrófa mértékét mutatja, hogy egyes helyeken takarmányt kell vinni a legelőre, hogy az állatok éhen ne pusztuljanak. A hőség hatására napi egymillió literrel csökkent a hazai tejtermelés, ami milliárdos veszteséget okozott a termelőknek.

A szarvasmarha ágazatot érintő aszály és hőstressz hatásait egy, a MOSZ-hoz érkezett termelői levél fejezi ki a legszemléletesebben, ami sajnos korántsem egyedi esetről szól. A levélből vett rövid részlet minden grafikonnál és táblázatnál beszédeesebb. „A gyalázatos növénytermesztési térszerűségi ellenére a legnagyobb veszteséget vélhetően állattenyésztésünk fogja elszenvedni, hiszen a szakma tudja jól, hogy minden bú és bánat ott csapódik le. Tejtermelő tehenészetünk 500 tehen és szaporulatát foglalja magába, mely kb. 1284 szarvasmarha. Az elmúlt évben 2884 lucerna nagybálát készítettünk, az idén eddig összesen 377-et az első két kaszálásból. 69 hektár

lucernát telepítettünk márciusban, kaszálni még egyszer sem tudtuk, valószínűleg kiszántásra kerül. A 256 hektár legelőterületről éves szinten 1000 körbálát szoktunk készíteni, mindamellett, hogy 180 szárazon álló tehen és vemhes üsző legel a réteken. Az idén egy bálát nem lehetett készíteni, a legelőre silót hordunk az állatoknak, nehogy éhen pusztuljanak. Mintegy 4500 db nagy kockabála szalma igényünk van, melyet minden évben elkészítünk, a mai napig 256 kocka bála van bent az állattenyésztésben. Most tárgyalok egy 40 kilométerre lévő gazdasággal, talán kapunk 30 hektár területet, amellyel betakaríthatjuk a szalmát. A többi hogy, honnan lesz? Siló? Széna? Árak? Tejár? Pénz? Árbevételkiesés minimum 400 millió. Sajnos ez nem kérdőjel.”

A gazdálkodók alig 80 forintot kapnak jelenleg egy liter tejért, ennek ellenére a boltok polcain a hazai előállítású, 2,8 százalékos zsírtartalmú dobo-

zos tartós tej fogyasztói ára meghaladja a 280–300 forintot. Ráadásul amíg a tej felvásárlási ára több, mint 10 százalékkal csökkent az elmúlt fél évben, addig a hazai előállítású tej fogyasztói ára tovább emelkedett. A fogyasztók jelenleg háromszor-négyszer annyit fizetnek egy liter tejért, mint amennyit a termelő kap érte. A tej felvásárlási árának csökkenésével egyidőben a takarmányok, ezen belül a kukorica és szója ára folyamatosan emelkedett. A kukorica tőzsdei ára például az elmúlt három hétben 30 százalékkal nőtt, ami rendkívüli mértékben növeli a tejtermelők költségeit. A hazai tőzsdén a kukorica ára (július 23-án) novemberi szállításra 63 ezer, decemberi határidőre 62 200, 2013 márciusi lejáratra pedig 66 ezer Ft/t. Egy évvel ezelőtt, júliusban a kukoricát 47 ezer Ft/t áron jegyezték novemberi szállításra, vagyis jelenleg mintegy 25 százalékkal magasabb a hazai jegyzési ár.

A természeti és a piaci problémákat tetézte, és a gazdálkodók megdöbbenve értesültek róla, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium módosítást kezdeményez a szabályozásban, aminek révén a gazdálkodók 2012-ben nem jutnak hozzá a szerkezetátalakítási támogatáshoz, állatjóléti kötelezettségeik teljesítésének

ellentételezéséhez. Ez mintegy 7–8 milliárd forint kiesést jelentene az ágazatnak. Ez azért is kétségbeesítő, mert egyes gazdálkodóknál ez jelenthetné a túlélést, míg más, szerencsebb helyzetben lévő tejtermelőknek a most megnyitott fejlesztési támogatások önerejét biztosíthatná. Ezt a kiesést az sem kompenzálja, ha a különleges tejtámogatás előlegét – mint ahogy az elmúlt években is – már októberben kifizetik, elvégre az egyik támogatási jogcímnél (különleges tejtámogatás) bekövetkező másfél havi időnyereség nem indokolja, hogy egy másik jogcím (a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás) kifizetése közel egy évet csússzon.

A tejtermelők körében rendkívüli bizonytalanságot és értetlenséget okoz az új földtörvény-tervezet is, ami a haszonbérlet korlátozásán és a foglalkoztatottsági előírásokon keresztül tömegével lehetetlenítheti el a tejtermelés 80 százalékát adó szarvasmarhatelepek működését. Ennek következtében a hazai tejtermelés akár 30 százalékkal is csökkenhet. Tízezer tehen kivágásával legalább félezer család veszíti el megélhetését. Ha nem történnek azonnali intézkedések, sok tízezer tehen a vágóhidakra, sok ezer mezőgazdasági foglalkoztatott pedig az utcára kerülhet.

H. GY.

A tej termelői-feldolgozó, értékesítési és fogyasztói árának alakulása

	2012						
	jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	jún./jan.
Nyerstej termelői átlagára (Ft/kg)	93	93	92	88	84	82	88%
2,8%-os zsírtartalmú dobozos tartós tej feldolgozó értékesítési ára (Ft/l)	149	149	147	146	139	137	92%
2,8%-os zsírtartalmú dobozos tartós tej fogyasztói ára (Ft/l)	288	289	292	293	299	304	105%

Forrás: AKI